

**TRASEE DE DEZVOLTARE ALE AUTO-REGLĂRII:
PERSPECTIVE INDIVIDUALE, SOCIALE ȘI CULTURALE**

TEZĂ DE ABILITARE
- REZUMAT -

Oana Benga

Autoreglarea este un construct multidimensional definit ca proces cognitiv și comportamental prin intermediul căruia individul își menține un nivel optim de arousal emoțional, motivațional și cognitiv care să îi permită să își atingă obiectivele (Blair & Diamond, 2008). Studiile prezentate în această teză precum și direcțiile viitoare de cercetare sunt construite în jurul conceptualizării autoreglării atât din perspective controlului exercitat asupra conținuturilor cognitive cât și din cea a controlului emoțional. De asemenea, având în vedere faptul că acest construct a fost operaționalizat din foarte multe perspective, în teza de față interesul este de a evalua autoreglarea ca și: atenție executivă sau control atențional; control inhibitor exprimat la nivel comportamental; reglare emoțională. Deși toate aceste conceptualizări dețin un numitor comun, există diferențe specifice între aceste constructe, precum și în ceea ce privește modalitățile prin care acestea sunt măsurate.

În general, autoreglarea a fost analizată dintr-o perspectivă individuală. Perspectiva dezvoltării asupra abilităților de autoreglare trebuie să ia în considerare atât dezvoltarea în sine a acestora cât și dezvoltarea lor în relație cu alte variabile individuale (trăsături temperamentale, sănătate mintală, probleme de comportament, relația cu covârșnicii etc) și variabile externe, în particular factorii sociali și culturali.

Impactul social exercitat de ceilalți, în special de părinți, are un rol crucial în ceea ce privește dezvoltarea autoreglării în copilăria timpurie (0-5 ani). Caracteristicile parentale (autoreglarea parentală, temperamentul părinților, sănătatea mintală a acestora), relația părinte – copil (ex. atașamentul securizant), variabilele parentale (ex. implicarea parentală, sensibilitatea parentală) precum și structura familiei reprezintă variabile importante care se impun a fi studiate în strânsă legătură cu dezvoltarea progresivă a abilităților de autoreglare. De asemenea, importanța factorilor culturali în modularea autoreglării este considerată din ce în ce mai riguros în ultimele decenii.

Această perspectivă transindividuală asupra auto-reglării stă la baza studiilor deja realizate (partea 1) sau doar proiectate pentru viitor (partea 2).

Capitolul 1 al tezei este dedicat dimensiunilor individuale ale autoreglării, din perspectiva sistemelor neurocognitive implicate, și în particular al cortexului cingulat anterior, ca structură critică implicată în autoreglare și intenționalitate. De asemenea, temperamentul ca și construct multidimensional, din perspectiva teoriei lui Mary Rothbart, este analizat teoretic și empiric. În partea a treia a acestui capitol este analizată anxietatea ca bază a diferențelor interindividuale, în principal din perspectiva biasărilor atenționale, respectiv a controlului atențional ca modulator al relației dintre biasări și simptomatologia anxioasă la copii.

Capitolul 2 ia în considerare autoreglarea din perspectiva contextului familial și parental. Sunt prezentate o serie de studii asupra: reglării materne și a reglării copilului, din perspectiva psihopatologiei; relației dintre temperamentul matern, caracteristicile temperamentale ale copilului și biasările atenționale la preșcolari; relației dintre predictorii mai generali ai funcționării psihologice a mamei și copilului asupra psihopatologiei infantile.

Capitolul 3 este focalizat pe perspectiva interculturală atât din unghiul unei consistente analize teoretice, cât și a unor diferențe analizate empiric în termeni de strategii de socializare a emoțiilor de către părinte, autoreglare temperamentală și interacțiune părinte-copil.

Ultima parte a tezei expune direcțiile viitoare de dezvoltare pe linie didactică și de cercetare, aceasta din urmă cu accent pe analiza relației dintre autoreglarea parentală și autoreglarea copilului, diferențe interculturale în predictorii temperamentalii ai problemelor de comportament, și impactul practicilor de socializare a emoțiilor pozitive asupra autoreglării copilului, din perspectivă interculturală.